

JERN(II)SULFAT

heptahydrat

Internkode 16057

Revisjonsdato 31.05.2023

AVSNITT 1: IDENTIFIKASJON AV STOFFET/STOFFBLANDINGEN OG AV SELSKAPET/FORETAKET

1.1 Produktidentifikator

Kjemikaliets navn	JERN(II)SULFAT heptahydrat
Kjemisk navn	Jern(II)sulfat heptahydrat
Formel	FeSO ₄ x 7H ₂ O
Produkttype	Laboratoriekjemikalie
Artikkel-nr	16057
EC/NLP-nr	231-753-5
CAS-nr	7782-63-0
Indeks-nr	026-003-00-7
Reach nr	01-2119513203-57
Revisjonsdato	31.05.2023
Erstatter sikkerhetsdatablad fra	31.10.2019
Utgave nummer	1.0
	Liten boks

1.2 Relevante identifiserte bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som frarådes

Anvendelse / bruksområde	Laboratoriekjemikalie. Analytisk reagens, katalysator ved elektrolyse, fargestoff og etsemiddel for ulike materialer, i preparater til bruk i jerntilskudd i kost til mennesker og dyr. Industriell og profesjonell bruk.
Anvendelser som frarådes	Anbefales ikke til andre formål enn de bruksområder produktet er beregnet for.

1.3 Opplysning om leverandør av sikkerhetsdatabladet

Distributør	FYBIKON A/S Postboks 8228 Vågsbygd 4676 KRISTIANSAND Norge Telefon: 38 01 21 66 www.fybikon.no postmaster@fybikon.no
E-post	postmaster@fybikon.no
Ansvarlig person	FYBIKON A/S
Utarbeidet av	Anne Lykken
1.4 Nødtelefonnummer	Giftinformasjonssentralen 22 59 13 00.

AVSNITT 2: FAREIDENTIFIKASJON

2.1 Klassifisering av stoffet eller blandingen

Klassifisering i henhold til 1272/2008EC	Acute Tox 4; H302 Skin Irrit 2; H315 Eye Irrit 2; H319.
--	---

Forklaring til faresetninger (H-setninger) finnes i avsnitt 2.2 / 16.

2.2 Merkningselementer

JERN(II)SULFAT

heptahydrat

Fortsettelse fra forrige side

Internkode 16057

Revisjonsdato 31.05.2023

Piktogram	
	GHS07
Varselord	Advarsel
Faresetninger	H319 Gir alvorlig øyeirritasjon. H315 Irriterer huden. H302 Farlig ved svelging.
Sikkerhetssetninger	
Forebygging	P261 Unngå innånding av støv/røyk/gass/tåke/damp/aerosoler. P271 Brukes bare utendørs eller i et godt ventilert område. P280 Benytt vernehansker/ verneklær/ vernebriller/ ansiktsskjerm.
Tiltak	P305 VED KONTAKT MED ØYNENE: Skyll med mye vann.
Ingredienser på etiketten	Jern(II)sulfat
2.3 Andre farer	Kjemikaliet kommer IKKE inn under (omfattes ikke av) REACH vedlegg XIII regelverket for PBT eller vPvB stoffer. Kjemikaliet inneholder IKKE over 0,1% hormonforstyrrende stoffer i henhold til (EU) 2017/2100 eller (EU) 2018/605.

AVSNITT 3: SAMMENSETNING/OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER

3.2 Stoffblandinger

Ingrediens	Identifisering	Klassifisering	Note	Vekt-%
Jern(II)sulfat	Reach nr: 01-2119513203-57 Ee/Nlp nr: 231-753-5 Cas nr: 7720-78-7 Index nr: 026-003-00-7	Acute Tox 4; H302 Skin Irrit 2; H315 Eye Irrit 2; H319	9a	60-100

Tegnforklaring

Eye Irrit 2: Alvorlig øyeirritasjon.
Acute Tox 4: Akutt giftighet.
Skin Irrit 2: Irriterende for huden.

Ingredienskommentarer

Klassifiseringen gjelder for hvert enkelt stoff, ikke for produktet.
Alle konsentrasjoner er oppgitt som vektprosent.

Note 9a: Stoffet er harmonisert og klassifiseringen er hentet fra ECHA (European Chemicals Agency) C&L Inventory database.

AVSNITT 4: FØRSTEHJELPSTILTAK

4.1 Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Innånding

Frisk luft, varme og hvile, helst i bekvem halvsittende stilling. Sørg for frie luftveier.

Hudkontakt

Ta av tilsølte klær og sko. Vask med mye såpe og vann. Kontakt lege hvis irritasjon vedvarer.

Øyekontakt

Viktig: Skyll snarest med vann i minst 15 minutter (hold øyenlokk utbrettet, ta av eventuelle kontaktlinser. Skyll forsiktig med vann i flere minutter; Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre.

Svelging

Skyll munnen med vann (bare dersom personen er ved bevissthet). Skyll munnen. Drikk litt vann, kullsuspensjon om mulig. Kontakt et GIFTINFORMASJONSSENTER eller lege ved ubehag.

4.2 De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

Irriterer huden.

JERN(II)SULFAT

heptahydrat

Fortsettelse fra forrige side

Internkode 16057

Revisjonsdato 31.05.2023

4.3 Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig	Ved ulykke eller uvelhet, ta straks kontakt med lege, vis fram etikett, bruksanvisningen eller sikkerhetsdatabladet.
Annen informasjon	Ved tvil eller ved vedvarende symptomer- søk legehjelp. Gi aldri noe å drikke til en bevisstløs person.

AVSNITT 5: BRANNSLOKKNINGSTILTAK

5.1 Slukkingsmidler	Vanntåke, skum, CO2 og pulver.
Passende slukningsmidler	Unngå rettet vannstråle i slukkingsarbeidet.
Uegnede slukningsmidler	Ikke kjent
5.2 Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen	Ikke kjent
5.3 Råd til brannmannskaper	Brannmannskap bør bruke standard verneutstyr med flammehemmende jakke, hjelm med ansiktsvern, hansker, gummistøvler og selvforsynt pusteapparat i lukkede rom.

AVSNITT 6: TILTAK VED UTILSIKTEDE UTSLIPP

6.1 Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner	Bruk verneutstyr som beskrevet i avsnitt 8 i sikkerhetsdatabladet.
6.2 Forsiktighetsregler med hensyn til miljø	Hindre sølet i å nå vannveier, kloakk, kjellere eller trange rom.
6.3 Metoder og materialer for oppsamling og rensing	Ikke kjent. Leveres nærmeste mottakstasjon for destruering.
6.4 Henvisning til andre avsnitt	Se avsnitt 7 for informasjon om sikker håndtering. Se avsnitt 8 for informasjon om personlig verneutstyr. Se avsnitt 12 for informasjon om økologi. Se avsnitt 13 for informasjon om fjerning av avfall.

AVSNITT 7: HÅNTERING OG LAGRING

7.1 Forsiktighetsregler for sikker håndtering	Bruk egnet og godkjent verneutstyr, se avsnitt 8 for mer informasjon. Ikke spis, drikk eller røyk ved bruk av produktet. Unngå kontakt med øynene, huden og klærne. Håndteres i samsvar med god hygiene og sikkerhetspraksis. Brukerveiledningen skal følges for å oppnå sikker bruk og best mulig resultat.
7.2 Villkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter	Bør oppbevares stående og i originalemballasje.
7.3 Særlig(e) sluttanvendelse(r)	Industriell og profesjonell bruk.

AVSNITT 8: EKSPONERINGSKONTROLL / PERSONLIG VERNEUTSTYR

8.1 Kontrollparametre	Ingen yrkeshygieniske eksponeringsgrenser er relevante for produktet.
Anmerkning om tiltak- og grenseverdier	
8.2 Eksponeringskontroll	Sunn fornuft og sikkerhetsregler skal alltid brukes ved allmenn omgang med kjemikalier. Sørg for at emballasjen er riktig merket for å forebygge uforutsett eksponering eller feilaktig bruk. Sørg for bruk av anbefalt verneutstyr og vernetøy. Sørg for tilstrekkelig utsug eller ventilasjon på arbeidsplassen. Unngå kontakt med øyne og hud. Hold verneutstyr tørt og rent.
Begrensning av eksponering på arbeidsplassen	
Åndedrettsvern	Åndedrettsutstyr er ikke nødvendig hvor det er tilstrekkelig naturlig ventilasjon eller punktavsug. Den europeiske standardiseringskomiteens (CEN) standarder EN136, EN140 og EN405 angir åndedrettsvernsmasker, EN149 og EN143 angir filteranbefalinger.
Øyevern	Øyespylingsutstyr skal være tilgjengelig, helst også dusjmulighet. Øyevern skal være i henhold til standarden EN 166.
Håndvern	Beskyttelseshansker av nitril, neopren eller PVC med AQL < 1,5 i henhold til standard EN 374-2 anbefales.
Annen informasjon	Det er god industriell hygienep praksis å unngå hudkontakt mest mulig. Unngå bruk av ringer, klokker eller lignende som er egnet til å holde på produktet og derved forårsake hudreaksjoner.

JERN(II)SULFAT

heptahydrat

Fortsettelse fra forrige side

Internkode 16057

Revisjonsdato 31.05.2023

Beskyttelseskrem kan hjelpe til å beskytte utsatte hudområder, men kan ikke erstatte hansker. Spesifikke hygienetiltak: Praktiser god personlig hygiene som vasking etter håndtering av produktet og før spising, drikking og/eller røyking. Vask regelmessig arbeidstøy og verneutstyr for å fjerne forurensninger. Kast tilsølt arbeidstøy og sko som ikke kan vaskes.

AVSNITT 9: FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

9.1 Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

a) Fysisk tilstand	Krystaller, fast stoff
b) Farge	Blå - grønn
c) Lukt	Ingen eller ukarakteristisk lukt
d) Smeltepunkt/ frysepunkt	64 °C (-6 H ₂ O)
e) Kokepunkt eller startkokepunkt og kokeområde	300 °C (-7 H ₂ O)
f) Antennelighet	Ikke relevant for klassifisering eller farene knyttet til kjemikaliet.
g) Nedre og øvre eksplosjonsgrense	Ikke relevant for klassifisering eller farene knyttet til kjemikaliet. -
h) Flammepunkt	Ikke relevant - ingen ingredienser er klassifisert brannfarlig.
i) Selvantennelsestemperatur	Ikke relevant - ingen ingredienser er klassifisert brannfarlig.
j) Spaltingstemperatur	Ikke relevant for klassifisering eller farene knyttet til kjemikaliet.
k) pH	Ikke relevant - ingen ingredienser med ekstrem pH.
l) Kinematisk viskositet	Ikke relevant på grunn av kjemikaliets form eller tilstand.
m) Løselighet	15,65 g/100ml. 48,6 g/100ml ved 50 °C
n) Fordelingskoeffisient	Ikke relevant for klassifisering eller farene knyttet til kjemikaliet.
o) Damptrykk	Ikke relevant på grunn av kjemikaliets form eller tilstand.
p) Tetthet og/eller relativ tetthet	1,898
q) Relativ damp tetthet	Ikke relevant for klassifisering eller farene knyttet til kjemikaliet.
r) Partikkelegenskaper	Ikke kjent
9.2 Andre opplysninger	De fysiske og kjemiske egenskaper som er oppgitt under punkt 9.1 gjelder for produktet og ikke enkeltstoffer eller drivgass, med mindre annet er oppgitt.
Fordampingshastighet	Ikke relevant på grunn av kjemikaliets form eller tilstand.
Molmasse	278,01 g/mol

AVSNITT 10: STABILITET OG REAKTIVITET

10.1 Reaktivitet	Stabil under normale forhold.
10.2 Kjemisk stabilitet	Stabil under normale forhold.
10.3 Risiko for farlige reaksjoner	Ikke kjent
10.4 Forhold som skal unngås	Ikke kjent
10.5 Uforenlige materialer	Ikke kjent
10.6 Farlige nedbrytningsprodukter	Ingen dekomponering ved normal lagring.

AVSNITT 11: TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER

11.1 Opplysninger om fareklasser som definert i forordning (EF) nr. 1272/2008

a) Akutt giftighet	Farlig ved svelgning. De toksikologiske verdiene vist under gjelder for produktet (stoffblandingen) og er estimert fra ingrediensenes ATE verdier (Acute toxicity estimate) beregnet under klassifiseringen.
--------------------	---

JERN(II)SULFAT

heptahydrat

Fortsettelse fra forrige side

Internkode 16057

Revisjonsdato 31.05.2023

LD50 oral (estimert verdi)	> 400 mg/kg (Acute Toxicity Estimate)
For ingrediens	jern(II)sulfat
LD50 oral	LD50 220 - 2 000 mg/kg bw (rat) LD50 440 - 1 300 mg/kg bw (mouse) Echa Brief Profile
LD50 dermal	LD50 881 - 2 000 mg/kg bw (rat) Discriminating dose 881 - 2 000 mg/kg bw (rat) Echa Brief Profile
b) Hudetsing/ hudirritasjon	Irriterer huden.
c) Alvorlig øyeskade/ øyeirritasjon	Alvorlig irritasjon av øynene.
d) Sensibiliserende ved innånding eller hudkontakt	Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
e) Arvestoffskadelig virkning på kjønnseller	Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
f) Kreftfremkallende egenskaper	Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
g) Reproduksjonstoksitet	Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
h) STOT - enkelteksponering	Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
i) STOT - gjentatt eksponering	Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
j) Aspirasjonsfare	Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
11.2 Opplysninger om andre farer	Sannsynlig eksponeringsvei: Hudkontakt.

AVSNITT 12: ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER

12.1 Giftighet	Dårlig oppløselig blanding. Ingen kjent økotoxikologisk effekt. Det forventes ingen skadelige langtidseffekter på vannorganismer.
12.2 Persistens og nedbrytbarhet	Ikke kjent
12.3 Bioakkumuleringsevne	Bioakkumulering er lite sannsynlig.
12.4 Mobilitet i jord	Ingen informasjon foreligger.
12.5 Resultater av PBT- og vPvB-vurdering	Kjemikaliet kommer ikke inn under (omfattes ikke av) REACH vedlegg XIII regelverket for PBT eller vPvB stoffer.
12.6 Hormonforstyrrende egenskaper	Kjemikaliet inneholder ikke hormonforstyrrende stoffer over 0,1%, i henhold til (EU) 2017/2100 eller (EU) 2018/605.
12.7 Andre skadevirkninger	Ikke kjent

AVSNITT 13: SLUTTBEHANDLING

13.1 Avfallsbehandlingsmetoder	
Avfallsgrupper	Angivelse av EAL-koder er kun veiledende. Sjekk alltid avfallskoden med henblikk på den aktuelle tilstand produktet befinner seg i. De endelige avfallsgrupper og koder må bestemmes av sluttbruker basert på den faktiske bruken av produktet. EAL: 16 05 09 andre kasserte kjemikalier enn dem nevnt i 16 05 06, 16 05 07 eller 16 05 08. EAL: *06 10 02 avfall som inneholder farlige stoffer. EAL: *16 05 06 laboratoriekjemikalier som består av eller inneholder farlige stoffer, herunder blandinger av laboratoriekjemikalier. Avhend på samme måte som ubrukt produkt.
Emballasje	Ren/ubrukt emballasje kan leveres til resirkulering/gjenbruk i henhold til lokale forskrifter.
Annen informasjon	Tømming av produktet i avløp frarådes. Innhold/holder leveres til godkjent mottaksstasjon for farlig avfall. I henhold til kommisjonsforordning 1357/2014 er avfall klassifisert som avfallstype: HP 4 «Irriterende -- hudirritasjon og øyeskader»: Avfall som ved kontakt kan forårsake hudirritasjon eller øyeskade. HP 6 «Akutt giftighet»: Avfall som kan forårsake akutte giftvirkninger ved tilførsel gjennom munnen eller huden eller ved innånding.

JERN(II)SULFAT

heptahydrat

AVSNITT 14: TRANSPORTOPPLYSNINGER

14.1 FN nr. eller id nummer	Ikke regulert
14.2 FN-forsendelsesnavn	
Varenavn	Ikke farlig gods.
14.3 Transportfareklasse(r)	
Fareseddel	Ikke farlig gods
ADR/RID klasse	n/a
14.4 Emballasjegruppe	n/a
14.5 Miljøfarer	n/a
14.6 Særlige forsiktighetsregler ved bruk	Farlig ved svelgning.
14.7 Sjøtransport i bulk i henhold til IMO-instrumenter	n/a

AVSNITT 15: OPPLYSNINGER OM REGELVERK

15.1 Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen	<p>KOMMISSJONENS DELEGERTE FORORDNING (EU) 2020/217 av 4. oktober 2019 (ATP14).</p> <p>FOR-2012-06-16-622 Forskrift om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger (CLP).</p> <p>Europaparlaments og rådsforordning (EF) nr. 1272/2008 av 16. desember 2008 om klassifisering, merking og emballering av stoffer og blandinger, om endring og oppheving av direktiv 67/548/EØF og 1999/45/EF, og om endring av forordning (EF) nr. 1907/2006.</p> <p>KOMMISJONSFORORDNING (EU) 2020/878 av 18. juni 2020 om endring av vedlegg II til europaparlaments og rådsforordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering og godkjenning av samt begrensninger for kjemikalier (REACH).</p> <p>ADR/RID Forskrift om landtransport av farlig gods 2019.</p> <p>Forskrift om tiltaksverdier og grenseverdier for fysiske og kjemiske faktorer i arbeidsmiljøet samt smitterisikogrupper for biologiske faktorer (forskrift om tiltaks- og grenseverdier).</p> <p>FOR 2004-06-01 nr 922: Forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften).</p> <p>Administrative normer for forurensning i arbeidsatmosfære (Arbeidstilsynet, 2008).</p> <p>ECHA (European Chemicals Agency) C&L Inventory database. Ex-ECB databasen (http://esis.jrc.ec.europa.eu/index.php?PGM=cla).</p> <p>Avfallsforskriften (miljøverndepartementet) - FOR 2004-06-01 nr 930: Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall.</p> <p>FOR-2015-05-19-541 Forskrift om deklarerer av kjemikalier til produktregisteret (deklareringsforskriften).</p> <p>Europeisk avfallskatalog og liste over farlig avfall gyldig fra 1. januar 2002.</p>
15.2 Vurdering av kjemikaliesikkerhet	<p>Informasjonen i dette sikkerhetsdatabladet skal ikke betraktes som brukerens egen risikovurdering. Det er alltid brukerens ansvar at alle nødvendige forholdsregler er fulgt for å oppfylle kravene i henhold til lokale regler og bestemmelser.</p>
Annen informasjon	<p>Klassifiseringen av dette produktet er gitt på grunnlag av de foreliggende opplysninger fra leverandøren.</p>

AVSNITT 16: ANDRE OPPLYSNINGER

Henvisninger til viktig litteratur og spesielle datakilder	Sikkerhetsdatablad fra leverandøren.
--	--------------------------------------

JERN(II)SULFAT

heptahydrat

Fortsettelse fra forrige side

Internkode 16057

Revisjonsdato 31.05.2023

Forkortelser i dokumentet

n/a - Ikke relevant eller kjent informasjon.
EAL - Den europeiske avfallslisten.
vPvB - Very Persistent and very Bioaccumulative (require special attention under REACH).
PBT - Persistent, Bioaccumulative and Toxic.
AQL - Acceptance Quality Level (Akseptabelt kvalitetsnivå definerer antall % defekte komponenter som anses akseptabelt).
LD50 - Mengden av et kjemikalie som gitt en bestemt gruppe forsøksdyr fører til dødsfall på 50%.
Betegnelsen LE50 kan benyttes dersom det aktuelle kjemikaliet ikke er oppløselig i vann.
LC50 - Konsentrasjonen av et kjemikalie i luft eller vann som for en bestemt gruppe forsøksdyr fører til dødsfall på 50% over en gitt tidsperiode. Betegnelsen LL50 kan benyttes dersom det aktuelle kjemikaliet ikke er oppløselig i vann.
STOT - Giftvirkning på bestemte organer.
bw/day - body weight / day (kroppsvekt per dag).

Første gang utgitt

21.03.1996

Annen informasjon

Vi mener informasjonen er korrekt, men kan ikke garantere at alle områder er dekket. Informasjonen skal kun brukes som veiledning. FYBIKON AS skal derfor ikke bli holdt ansvarlig for noen skade som kan oppstå ved bruk av eller kontakt med produktet.

--- SIKKERHETSATABLAD i henhold til (EU) direktiv (EC) 1272/2008 og (EU) 2020/878 ---